

Biuletyn Kolekcjonera Nr 33/2014

KKS „VIS” Kwidzyn – KS „GARDA” Ostróda – WKS „10” Jonkowo – ZKS Warszawa - SSH „FORT” Warszawa

14 listopada 2014r.

SPIS TREŚCI :

1. Heym SR30 Concord+
2. Českà Zbrojovka
3. Fabryka Broni w Radomiu
1922-1939
4. Z mojej kolekcji
prezentuje :
Mariusz Stępka
5. Rozporządzenie MSW
W sprawie przechowywania,
noszenia oraz ewidencjonowania
broni i amunicji z dn. 26.08.2014r.

foto : Hubert Hoppe

Biuletyn Kolekcjonera jest wspólną inicjatywą KKS VIS Kwidzyn, KS GARDA Ostróda, WKS „10” Jonkowo, ZKS Warszawa oraz SSH FORT Warszawa i jest rozprowadzany drogą mailową wśród członków tych klubów.

1. HEYM SR30 CONCORD+

Andrzej Bąk

Z własnej kolekcji...

Znawcy broni myśliwskiej jak i sympatycy firmy Heym mogą poczuć się lekko zdziwieni oznaczeniem tego dwutaktowego sztucera. Spiesząc z wyjaśnieniem wyznaję, iż ten "+" umieszczony po nazwie dodany został przeze mnie z pełną premedytacją i odpowiedzialnością, aby wzmóc ciekawość Czytelnika, natomiast nie jest to oznaczenie oficjalne. Myślę, że po lekturze szanowny Czytelnik sam przyzna, iż ten "plusik" jest uzasadniony.

Charakterystyka ogólna

Sztucer SR 30 będący w moim posiadaniu różni się kilkoma, acz moim zdaniem bardzo istotnymi szczegółami od standardowego SR 30, które czynią z niego broń wyjątkową (Rys. 1, Rys. 3). Jak każdy sztucer SR 30 model ten posiada zamek ślizgowy przesuwany prostoliniowo, który rygluje się w przedniej części komory zamkowej za pomocą sześciu stalowych kulek. Zamek działa poprzez pociągnięcie dźwigni do tyłu, a następnie popchnięcie jej do przodu. Przeładowanie broni następuje płynnie i prawie bezgłośnie. Po zaryglowaniu zamka dźwignia przesuwa się w miejsce pierwszego widocznego zaczepu. W tej pozycji zamek jest zaryglowany, ale iglica nie jest napięta. Popchnięcie dźwigni zamka do przedniego oporu powoduje napięcie iglicy. Teraz sztucer jest gotowy do wystrzału. Zwolnienie iglicy następuje poprzez przesunięcie dźwigni z powrotem w miejsce pierwszego zaczepu. By szybko powtórnie wystrzelić wystarczy popchnąć dźwignię do oporu do przodu przy zamkniętym i zaryglowanym zamku. Dzięki zastosowanemu tu zamkowi nie grozi nam niechciane otwarcie lub odbezpieczenie broni podczas transportu (np. przy zaplątaniu się w zaroślach). Oddanie strzału jest możliwe tylko jeśli zamek jest do końca zaryglowany.¹

Rys. 1. Sztucer Heym SR 30 Concord będący w posiadaniu autora - strona prawa. Źródło: autor. Wszystkie zdjęcia bez podania źródła zostały wykonane przez autora.

¹ <http://www.heyml.pl/sztucer1.html>

System ryglujący w broni z serii SR 30 jest wyposażony w sześć stalowych kulek, które wchodzi w pierścień z przodu komory zamkowej. System ten został poddany serii testów przy ciśnieniu o wysokości 800 barów w specjalistycznym centrum w miejscowości Suhl w Niemczech.²

Rys. 2. System ryglowy sztucera SR 30 . Źródło: <http://www.heyml.pl/sztucer1.html>

Lufa

To co wyróżnia opisywany model od modelu standardowego (Rys. 4) to dłuższa lufa. Standardowy ma lufę o długości 58 cm, natomiast opisywany posiada lufę dłuższą o 7 cm - 65 cm. Nadaje to broni z jednej strony inny wygląd i charakter, natomiast pod względem praktycznym bezpośrednio wpływa na celność samego sztucera. Obecnie broń jest przystrzelana na osi 100m, ze względu na brak dłuższej w okolicy, z wykorzystaniem lunety Swarovski Zi 2,5-10x56 i posiada skupienie trzech kolejnych strzałów na obszarze monety pięćdziesięciogroszowej.

Rys. 3. Sztucer Heym SR 30 Concord będący w posiadaniu autora - strona lewa.

Rys. 4. Standardowy sztucer Heym SR 30 Concord. Źródło: http://www.heymlusa.com/heyml_bolt_action_sr30.htm

² <http://www.heyml.pl/sztucer1.html>

Przyrządy celownicze

Sztucer wyposażony jest w standardowe przyrządy celownicze w postaci muszki i szczerbinki tzw. "na dzika" (Rys. 5). Dodatkowo, jak zostało to wspomniane już wyżej, do strzałów precyzyjnych na dalsze odległości sztucer wyposażony jest w lunetę Swarovski 2,5-10x56.

Rys. 5. Standardowe przyrządy celownicze: muszka (widoczne nacięcia magnaportu) i szczerbinka.

Spust

SR 30 Concord standardowo wyposażony jest w normalny spust myśliwski o długim skoku i sile potrzebnej do wyzwolenia iglicy na poziomie 1,5 kg. Opisywany model ma spust matchowy o krótkim płynnym skoku i sile 0,5 kg (Rys. 6).

Rys. 6 Spust matchowy w SR 30 Concord.

Zamek

Firma Heym ma dwie główne linie sztucerów: SR 21 oraz SR 30. Modele SR 21 są to tzw. czterotakty, czyli rozwiązanie spotykane w większości tego typu broni. Natomiast modele SR 30 przeładowuje się poprzez pociągnięcie zamka do tyłu i ponowne do przodu. Nie ma żadnych ruchów w kierunku góra - dół.

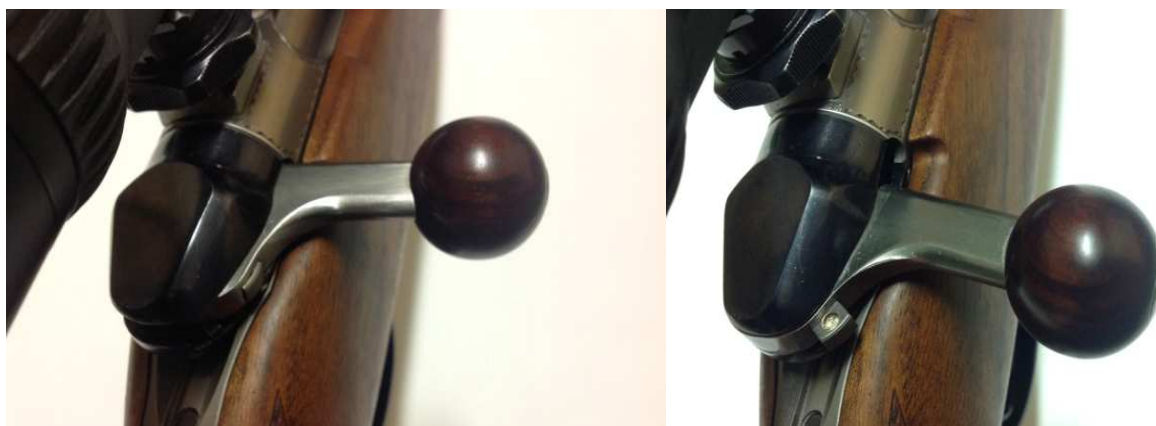

Rys. 7. Otwarta komora zamkowa (widać brak wycięcia w osadzie na rączkę zamka) - z lewej. Magazynek jednorzędowy, metalowy - z prawej.

Ładowanie naboju następuje z magazynka, który w zależności od kalibru mieści 2 lub trzy naboje (Rys. 7). Jest możliwość dokupienia opcjonalnego magazynka na 4 lub 5 sztuk amunicji. Samo przeładowanie odbywa się prawie bezgłośnie, dzięki czemu w przypadku myśliwych, zmniejszamy prawdopodobieństwo wypłoszenia zwierzyny. W przypadku strzelań sportowych oczywiście jest to bez większego znaczenia. Na Rys. 7 oraz Rys. 8 zaprezentowany jest zamek w pozycji otwartej. Widać jednocześnie suwadło bezpiecznika - czerwona kropka informuje, iż jest odbezpieczony. Przy zabezpieczonym bezpieczniku nie ma możliwości przeładowania broni. Położenie bezpiecznika z widoczną kropką i zamknięcie komory zamkowej z umieszczonym w komorze naboju nabojem nie oznacza, że można oddać strzał. W tej pozycji (Rys. 8) zamek jest zaryglowany ale iglica pozostaje nienapięta. Aby napiąć iglicę tuż przed oddaniem strzału, należy dźwignię zamka przesunąć do przodu do przedniego oporu (Rys. 9). Podczas celowania można to z łatwością zrobić kciukiem tuż przed oddaniem strzału. Dzięki temu zmniejsza się ryzyko oddania strzału przypadkowego. Bezpiecznik w pozycji zabezpieczonej (Rys. 9) powoduje, iż niemożliwe jest przeładowanie broni, ściągnięcie języka spustowego, ponadto w tej pozycji iglica pozostaje cały czas nienapięta. Z własnego doświadczenia mogę stwierdzić, iż takie rozwiązanie zamka sprawdza się w 100 % pod względem bezpieczeństwa oraz ergonomii.

Rys. 8. Zamek w pozycji otwartej, bezpiecznik odbezpieczony - z lewej. Zamek w pozycji zamkniętej, bezpiecznik odbezpieczony, bez napiętej iglicy - bark możliwości oddania strzału - z prawej.

Rys. 9. Zamek w pozycji zamkniętej z napiętą iglicą, broń gotowa do strzału - z lewej. Zamek w pozycji zamkniętej, iglica nienapięta, bezpiecznik zabezpieczony - z prawej.

Kaliber

Na koniec zostawiłem sobie informację na temat kalibru opisywanego SR 30 Concord. Otóż jest to 8x68S - kaliber uznawany za "magnumowy" choć nie wynika to wprost z oznaczenia kalibru. Warto wspomnieć, iż energie wylotowe pocisku w zależności od typu mogą osiągać do 5500 J. Jest to ogromna energia czyniąca z tego sztucera broń, szczerze mówiąc, aż za mocną jak a polskie łowiska, natomiast bardzo dobrą do strzelań długodystansowych. Mimo, iż broń jest wyposażona w magnaport (Rys. 5), to nieprawidłowe złożenie się do strzału strzelec będzie długo pamiętał i raczej nie będzie chciał tego powtórzyć. Podczas strzału wydawany dźwięk wyraźnie odróżnia się od tych, które można usłyszeć w przypadku różnych kalibrów serii .30 - jest niski, basowy i przy strzelaniu sportowym słuchawki stają się koniecznością a nie tylko wymogiem regulaminowym. Co do ceny samej amunicji to jest to niestety jedna z najdroższych, stąd jedynym wyjściem na obniżenie kosztów współzawodnictwa strzeleckiego jest elaboracja własnej amunicji. Przy wielokrotnym wykorzystaniu tych samych łusek koszt da się obniżyć do 1/3 ceny sklepowej. Obecnie używam fabrycznej RWS 8X68S KS (Rys. 10), jednak w następnym artykule zamierzam opisać moje nowe doświadczenia z elaboracji oraz testowania własnoręcznie zrobionej amunicji z wykorzystaniem trzech różnych pocisków firmy Hornady (Rys. 10): Match 196 gr BTHP, Interlock 195 gr SP oraz SST 170 gr.

Rys. 10. Od lewej: .223 Steel Match, 6mm BR Norma, 8x68S RWS KS, pocisk Hornady Match 196 gr BTHP, pocisk Hornady Interlock 195 gr SP, pocisk Hornady SST 170 gr.

Inne

Rys. 11. Bączki zamontowane na opisywanym sztucerze.

Z dodatków, których nie znajdziemy w wersji podstawowej warto również wspomnieć o zamontowanych bączkach w ilości sztuk trzy: na kolbie, w przedniej części osady, na lufie (Rys. 11). Taki ich wybór wynika z długości samej broni i stwierdzam, iż umieszczenie dodatkowego bączka na lufie jest w pełni uzasadnione. Może on być wykorzystywany do przesunięcia pasa nośnego zwiększając komfort przenoszenia broni w łowisku lub też pozwala na zamontowanie bipodu oraz pasa nośnego jednocześnie.

2. ČESKÀ ZBROJOVKA

Dariusz Smosarski

Po I wojnie światowej Czechosłowacja odziedziczyła dobrze rozwinięty przemysł zbrojeniowy, który pomógł przebroić Czeską Armię. Przed II wojną światową Česká zbrojovka podobnie jak i Zbrojovka Brno produkowała karabiny maszynowe ZB-26 i ZB-30. Po zajęciu przez III Rzeszę Czechosłowacji czechosłowackie zakłady zbrojeniowe produkowały broń dla niemieckiej armii. Koniec II wojny światowej przyniósł Czechosłowacji socjalizm. Wymusiło to produkcję broni "kałasznikowopodobnych". Firma ČZ stała się słynna przede wszystkim dzięki swoim pistoletom (np. ČZ-75, ČZ-85). Obecnie firma jest jednym z największych na świecie producentów broni.

Pistolet CZ 24

CZ 24 – 9 mm czechosłowacki pistolet samopowtarzalny.

Pistolet ten wzorowany był na 7,65 mm pistolecie Mauser. Przystosowany do nabojów pistoletowych 9 mm opracowanych specjalnie do tej broni. Posiadało go na wyposażeniu Wojsko Czechosłowacji.

Działa na zasadzie krótkiego odrzutu lufy.

Dane techniczne

Kaliber 9 mm

Nabój 9 mm Browning Short

Magazynek pudełkowy, 8 nab.

Wymiary

Długość 159 mm

Długość lufy 90 mm

Masa

broni 0,95 kg

Pistolet CZ 27

Pistolet samopowtarzalny skonstruowany w okresie międzywojennym.

Produkowany w czasie II wojny światowej przez zakłady w Pradze na potrzeby armii niemieckiej. Była to uproszczona wersja pistoletu CZ 24 o zmienionej zasadzie działania automatyki. Zmiana polegała na eliminacji ryglowania przez obrót lufy i zastosowaniu zamka swobodnego. Dostosowany do 7,65 mm naboju pistoletowego Browning (0,32 calowego ACP). W okresie międzywojennym CZ 27 pod nazwą pistolet wzor 27 był przepisaną bronią krótką armii czechosłowackiej.

CZ 27 był bronią samopowtarzalną, działającą na zasadzie odrzutu zamka swobodnego. Mechanizm spustowo-uderzeniowy kurkowy, pojedynczego działania. Pistolet wyposażony był w bezpiecznik nastawny którego skrzydełko znajdowało się z lewej strony chwytu pistoletowego i zatrząsk zamka (skrzydełko nad bezpiecznikiem). Lufa posiadała 6 bruzd prawoskrętnych. Pistolet był zasilany z jednorzędowego magazynka pudełkowego o pojemności 8 naboji.

Dane techniczne

Kaliber	7,65 mm
Nabój	7,65 mm Browning
Magazynek	pudełkowy, 8 nab
Wymiary	
Długość	165 mm
Długość lufy	97 mm
Masa broni	710 g

Pistolet CZ wz. 28

Pistolet samopowtarzalny z okresu międzywojennego.

Pistolet CZ 28 został opracowany w czechosłowackiej wytwórni Ceska Zbrojovka w połowie lat dwudziestych XX wieku. Była to ulepszona wersja pistoletu CZ 24. Jego konstrukcję oparto na konstrukcji niemieckiego pistoletu Mauser wz. 14 oraz zastosowano rozwiązania ryglowania zamka z pistoletu Steyr wz. 12.

Pod koniec lat dwudziestych polskie Ministerstwo Spraw Wojskowych zamierzało zakupić licencję na produkcję tego pistoletu, lecz ostatecznie na skutek opinii specjalistów w tym inż. P. Wilniewczyca zrezygnowano z tego. Jednak w 1929 roku polskie Ministerstwo Skarbu zakupiło 716 pistoletów CZ 28 i wprowadziła je do użytku Straży Granicznej.

Pistolet działa na zasadzie wykorzystania energii krótkiego odrzutu lufy i zamka ryglowanego przez jej obrót. Sprężynę powrotną umieszczono pod lufą, a kurek był częściowo odkryty. Po wystrzeleniu ostatniego naboju, zamek pozostawał w tylnym położeniu.

Pistolet zasilany był z jednorzędowego magazynka, który mieścił 8 naboji kal. 9 mm specjalnie zaprojektowanych dla tego wzoru pistoletu.

Dane techniczne

Kaliber	9 mm
Nabój	Strakonice vz. 28
Magazynek	rzędowy – 8 szt.
Wymiary	
Długość	150 mm
Długość lufy	90 mm
Masa broni	791 g
Prędkość pocz. pocisku	300 m/s

Pistolet CZ vz. 38

Pistolet samopowtarzalny przyjęty do uzbrojenia armii czechosłowackiej w 1938 roku.

ČZ 38 był ostatnim pistoletem wprowadzonym do uzbrojenia armii czechosłowackiej przed zajęciem tego kraju przez III Rzeszę. Podobnie jak inne międzywojenne pistolety czechosłowackie nie była to konstrukcja udana. ČZ 38 pomimo zasilania słabą amunicją 9 mm Short miał dużą masę i rozmiary. Pistolet ten nie był zbyt celny z powodu zastosowania mechanizmu spustowego w wyłącznym samonapinaniem (DAO).

Po zajęciu Czechosłowacji produkcję pistoletu ČZ 38 kontynuowano do 1945 roku. ČZ 38 jako Pistolet 39(t) przyjęty do uzbrojenia Luftwaffe.

ČZ 38 był bronią samopowtarzalną. Zasada działania oparta o odrzut zamka swobodnego. Mechanizm spustowy kurkowy, z kurkiem zewnętrznym, z wyłącznym samonapinaniem (DAO).

ČZ 38 był zasilany z wymiennego, jednorzędowego magazynka pudełkowego o pojemności 8 naboji, umieszczonego w chwycie. Zatrask magazynka znajdował się u dołu chwytu.

Lufa gwintowana o 6 brzdach prawoskrętnych.

Przyrządy celownicze mechaniczne (muszka i szczerbinka).

Dane techniczne

Kaliber 9 mm

Nabój 9 mm Short

Magazynek pudełkowy, 8 nab.

Wymiary

Długość 206 mm

Długość lufy 118 mm

Masa broni 0,94 kg

Prędkość pocz. pocisku 260 m/s

Pistolet CZ 50

CZ 50 – (znany także jako "vzor 50" lub krótsze "vz. 50") pistolet samopowtarzalny konstrukcji czechosłowackiej.

Lekki, kieszonkowy pistolet samopowtarzalny. Działa na zasadzie swobodnego odrzutu zamka i posiada mechanizm uderzeniowy kurkowy z kurkiem zewnętrznym. Mechanizm spustowy podwójnego działania. Konstrukcja stalowa.

Dane techniczne

Kaliber 7,65mm

Nabój 7,65 x 17 Browning

Magazynek 8 (pudełkowy)

Wymiary

Długość 167 mm

Długość lufy 96 mm

Masa broni 710g (niezaładowany)

Prędkość pocz. pocisku 270 - 280 m/s

Szybkostrzelność praktyczna ok. 35 strz./min.

Zasięg skuteczny ok. 40 m.

Pistolet CZ 52

Pistolet samopowtarzalny działa na zasadzie krótkiego odrzutu lufy. Pomimo zastosowania bardzo dobrego rozwiązania ryglowania w postaci dwóch symetrycznych rolek (według polskiego przedwojennego patentu) wpływających bardzo istotnie na celność, gdyż lufa poruszała się jedynie w poziomie, to nie była to broń udana. Łamanie iglic było bardzo częstym zjawiskiem. Inną wadą było pękanie szkieletu spowodowane używaniem wzmocnionej amunicji "30mauser/7,62TT" jakim strzelał ten pistolet. Szkielet był otwarty z jednej strony, pudełkowy z tzw. wieczkiem, a więc przystosowany do słabej amunicji. Co było do przewidzenia wzmocniony nabój o nazwie M48 powodował pękanie szkieletu, po stronie po której był on otwarty. Broń nie wytrzymywała zazwyczaj 1000 strzałów, gdyż dochodziło do pękań szkieletu na początku lufy, na górze w okolicy zamka, a potem całości. Notorycznie zbijana była też opora rygla w tempie 1/10 mm na sto strzałów. Mimo tych wad konstrukcyjnych oraz faktu, że broń strzelała jedynie z uprzednio napiętego kurka, pistolet ten musiał zostać zatwierdzony przez rosyjskich mocodawców, którzy ingerowali w jego konstrukcję. Należy pamiętać, że na przełom lat 40' i 50' XX wieku to czas rządów Stalina. Zarówno Czechosłowacja jak i inne państwa Bloku Wschodniego były zależne od Moskwy zwłaszcza że obronność była jednym z kluczowych celów bloku. Jedyne kraje którym pozostawiono względną swobodę w produkcji broni były Węgry oraz Jugosławia.

Pistolet posiadał kurek obrotowy zewnętrzny. Magazynek pudełkowy jednorzędowy mieścił 8 nabojów i zwalniany był za pomocą zatrzasku obejmującego jego denko. Sprężyna zatrzasku była wspólna dla zatrzasku magazynka oraz kurka. Bezpiecznik manualny skrzydełkowy umieszczony po lewej stronie na szkielecie nie blokował zamka. Broń posiadała blokadę iglicy, co w broni, nie tylko w tamtym czasie, ale zwłaszcza w państwach socjalistycznych było ewenementem. Z racji licznych wad konstrukcyjnych broń ta służyła głównie do szkolenia rezerw armii czechosłowackiej, a jego produkcja trwała równo 30 lat, od 1952 do 1982 r.

Dane techniczne

Kaliber 7,62 mm

Nabój 7,62 × 25 mm Tokariew

Magazynek 8 naboj

Wymiary

Długość 209mm

Długość lufy 120mm

Masa broni 950g

Inne

Prędkość pocz. pocisku 396 m/s

Szybkostrzelność praktyczna 32 strz./min

Zasięg max. 63

Zasięg skuteczny 50m

Pistolet CZ 75

Produkowanych przez zakłady Česká Zbrojovka Uherský Brod (ČZUB) mieszczące się w miejscowości Uherský Brod.

Konstrukcją bazową rodziny jest pistolet CZ 75, dostosowany do 9x19 mm naboju Parabellum, zaprezentowany po raz pierwszy w 1975 r. na targach broni w Madrycie. Jego twórcą jest czeski konstruktor František Koucký. Broń w zamiarze miała być przeznaczona głównie na eksport, gdyż armia byłej Czechosłowacji używała wówczas pistoletu vz.52 (na nabój 7,62x25 mm vz.48), który w latach 80. zastąpiono pistoletem vz.82, strzelającym nabojem 9x18 mm vz.82.

CZ 75 to pistolet samopowtarzalny, działający na zasadzie krótkiego odrzutu lufy. Zastosowano w nim mechanizm ryglowy z przekoszeniem lufy względem zamka w wyniku współdziałania kształtowego wycięcia ogona lufy i osi zaczepu zamka. Funkcje rygli pełnią dwa pierścieniowe występy, znajdujące się na górnej powierzchni lufy, przed komorą naboju. Sprężynujący wyciąg umieszczono w zamku, natomiast sztywny wyrzutnik jest występką wkładki szkieletu. Broń ma mechanizm uderzeniowy typu kurkowego (z kurkiem odkrytym) oraz mechanizm spustowy z samonapinaniem (podwójnego działania), przystosowany tylko do ognia pojedynczego (funkcję przerywacza pełnią występy na szynie spustowej). Zabezpieczenie pistoletu przed strzałem przypadkowym zapewnia skrzydełkowy bezpiecznik nastawny ze skrzydełkiem w tylnej części szkieletu broni, z lewej strony. Zabezpieczenie broni, realizowane przez przesunięcie skrzydełka bezpiecznika do góry, jest możliwe wyłącznie przy kurku napiętym. W położeniu broń zabezpieczona jest blokowany zaczep kurka (unieruchamia się mechanizm spustowy) oraz zamek. W pistoletach produkowanych po 1976 r. wprowadzono dodatkowo ząb bezpieczeństwa kurka.

CZ 75 jest zasilany z magazynka pudełkowego o pojemności 15 nabojów ułożonych w szachownicę. Zatrask magazynka usytuowano z lewej strony chwytu, u podstawy kabłąka spustu. Po wystrzeleniu ostatniego naboju z magazynka zamek zatrzymuje się na zaczepie. W szkielecie broni, na długości tylnej ścianki magazynka, umieszczono płaską sprężynę, przytrzymującą częściowo wysunięty magazynek.

Pistolet ma stałe przyrządy celownicze (wyregulowane na 25 metrów), z kontrastowymi plamkami na muszce i po obu stronach wycięcia szczyrbiny. Na zamówienie firma oferuje przyrządy celownicze z trytowymi źródłami światła.

W procesie produkcji broni szeroko wykorzystano technologię odlewania precyzyjnego.

W trakcie produkcji CZ 75 (model ten nie jest już produkowany) broń wielokrotnie modernizowano i udoskonalano. Początkowo (ok 1980 roku) wydłużono prowadnice zamka (co spowodowało zmianę kształtu przedniej części zamka i szkieletu), w 1987 r. dostosowano kabłąk spustu do strzelania oburącz, potem zmieniono główkę kurka na okrągłą, a później zmodyfikowano również zamek, który otrzymał nowy kształt wycięć do przeładowania broni, nową muszkę, a ponadto dodano mu szynę celowniczą. W drugiej połowie lat 90. zwiększono pojemność magazynka z 15 do 16 nabojów.

W miarę wzrostu zainteresowania pistoletem na świecie, rozwijano jego konstrukcję, technologię i produkcję. W efekcie powstało wiele wersji i odmian broni, w tym dostosowanych do innych (niż Parabellum) nabojów pistoletowych.

CZ 75 B

CZ 75 B to wprowadzona na rynek w 1993 roku odmiana z samoczynnym bezpiecznikiem (w postaci blokady iglicy) przed strzałem przypadkowym. Dzięki temu możliwe jest bezpieczne przenoszenie broni z nabojem wprowadzonym do komory naboju, co znacznie skraca czas niezbędny do oddania strzału.

CZ 75B SA

Pojawiła się także odmiana pistoletu CZ 75 B, oznaczona jako CZ 75B SA przeznaczona do strzelań sportowych, wyposażona w mechanizm spustowy pojedynczego działania z regulowanym stopniem języka spustowego oraz bez sprężyny, przytrzymującej magazynek. Magazynek mieszczący 16szt. nabojów 9mm lub 10szt. nabojów .40 S&W.

CZ 75 BD, CZ 75 POLICE

Kolejną odmianą CZ 75 B jest pistolet CZ 75 BD, zaprezentowany w 1997 roku, w którym wyeliminowano skrzydełkowy bezpiecznik nastawny, zastępując go zwalniczem napiętego kurka, oraz dodano kopytko magazynka i uchwyt do sznura. We wprowadzony równocześnie z nim pistolecie CZ 75 POLICE zastosowano dodatkowo wskaźnik obecności naboju w komorze naboju.

CZ 75 DAO

W 1999 roku na rynku pojawiła się kolejna odmiana CZ 75 B, oznaczona CZ 75 DAO, w której zastosowano mechanizm spustowy wyłącznie z samonapinaniem (Double Action Only - DAO). W broni wyeliminowano skrzydełkowy bezpiecznik nastawny i zwalnicznik napiętego kurka, skrócono główkę kurka, uniemożliwiając tym samym jego napięcie kciukiem.

CZ 75 FULL AUTO

Dla oddziałów specjalnych opracowano pistolet CZ 75 FULL AUTO, będący samoczynno-samopowtarzalną wersją CZ 75 (szybkostrzelność teoretyczna wzrosła do ok. 1000 strz./min), w którym dodatkowym chwytem przednim jest zapasowy magazynek, przyłączony pod kałubem do szkieletu broni.

CZ 75 COMPACT, CZ 75 D COMPACT

W wyniku skrócenia lufy i zamka pistoletów CZ 75 B i CZ 75 POLICE powstały odpowiednio odmiany CZ 75 COMPACT i CZ 75 D COMPACT, których skrócony magazynek mieścił początkowo 13, a po modernizacji - 14 naboju. Szkielet CZ 75 D COMPACT wykonano ze stopu lekkiego. Wersje broni przystosowano wyłącznie do naboju 9x19 mm Parabellum.

CZ 75 D PCR COMPACT

Dla policji Czech opracowano odmianę CZ 75 D COMPACT - CZ 75 D PCR COMPACT (PCR - Police of Czech Republic), w której zastosowano nowy szkielet ze stopu lekkiego (wydłużony do końca zamka), wyposażony w prowadnicę do podwieszenia wskaźnika laserowego lub oświetlenia taktycznego, chwyt z radełkowaniem na przedniej i tylnej powierzchni i gumowanymi okładzinami oraz zatrzask magazynka z powiększonym przyciskiem zwalniania. Na zamku umieszczono dodatkowe nacięcia, ułatwiające przeładowanie broni. Ta wersja broni została przystosowana wyłącznie do naboju 9x19 mm Parabellum.

CZ 75 P-01, CZ 75 SP-01

Jednymi z nowszych konstrukcji rodziny CZ 75 są CZ 75 P-01 (wersja dostosowana do wymagań NATO) oraz CZ 75 SP-01 (wersja oburęczna), które powstały na bazie CZ 75 D PCR COMPACT. Przystosowano ją wyłącznie do naboju 9x19 mm Parabellum.

CZ 75 SEMICOMPACT

Pośrednie wymiary gabarytowe (pomiędzy CZ 75 COMPACT a CZ 75 B) ma wprowadzony w 1994 roku CZ 75 SEMICOMPACT. Powstał on w wyniku skrócenia zamka i lufy CZ 75 B - z zachowaniem jego wysokości szkieletu i pojemności magazynka. Wszystkie kompaktowe wersje broni przystosowano wyłącznie do naboju 9x19 mm Parabellum.

CZ 75 CHAMPION

CZ 75 CHAMPION to sportowa odmiana pistoletu CZ 75 (IPSC klasa Open), w której zastosowano m.in.: mechanizm spustowy pojedynczego działania (o obniżonej sile spustu i z regulowaną siłą oporu języka spustowego), wyczynowe przyrządy celownicze z regulowanym celownikiem, bezpiecznik z obustronnym skrzydełkiem, specjalnie profilowaną okładzinę chwyty, powiększony przycisk zatrzasku magazynka oraz 114 mm lufę, zakończoną kompensatorem podrzutu. Do denka magazynka dodano plastikowe kopytko.

CZ 75 STANDARD ISPC, CZ 75 MIDIFIED ISPC

Inną sportową odmianę CZ 75 jest pistolet CZ 75 STANDARD ISPC, dostosowany do naboju .40 S&W. W stosunku do CZ 75 CHAMPION wydłużono szkielet wraz z zamkiem i lufę do 136 mm oraz dodano poślizg magazynka. Produkowano również pistolet sportowy CZ 75 MIDIFIED ISPC z lufą o długości 106 mm, zakończoną kompensatorem podrzutu, w którym zamiast mechanicznych przyrządów celowniczych zastosowano celownik kolimatorowy, usytuowany na wsporniku przymocowanym do szkieletu broni.

Wyszczególnienie	CZ 75 CHAMPION CZ 75 STANDARD ISPC	
Nabój	9x19 mm Parabellum	10x21,6 mm (.40 S&W)
Masa broni z pustym magazynkiem [g]	1010	1280
Długość broni [mm]	240	225
Wysokość broni [mm]	142	150
Szerokość broni [mm]	35	45
Długość lufy [mm]	114	136
Pojemność magazynka [szt.]	16 (15)	10

CZ 85

Wersją CZ 75 jest pistolet wojskowy CZ 85 (wprowadzony w 1985 roku) przystosowany do użytkowania zarówno przez strzelców prawo-, jak i leworęcznych. Wyposażono go w dodatkowe skrzydełko bezpiecznika i dźwignię zaczepu zamka, umieszczone z prawej strony szkieletu broni.

CZ 85 B

CZ 85 B to wprowadzona w 1986 r. odmiana pistoletu CZ 85 z samoczynnym bezpiecznikiem przed strzałem przypadkowym w postaci blokady iglicy (o analogicznej konstrukcji, jak w CZ 75 B).

CZ 85 COMBAT

Z kolei CZ 85 COMBAT to odmiana broni CZ 85 do strzelania sportowego, wprowadzona na rynek w 1996 roku. Wyposażono ją w: wyczynowe, regulowane przyrządy celownicze, spust z regulowaną siłą oporu oraz powiększony przycisk zatrzasku magazynka. Broń pozbawiono natomiast bezpiecznika samoczynnego oraz sprężyny przytrzymującej magazynek.

CZ 75/85 KADET

Na bazie pistoletów CZ 75 i CZ 85 powstała ich wersja treningowa - CZ 75/85 KADET, dostosowana do naboju .22 LR, działająca na zasadzie odrzutu zamka swobodnego. Broń ma: lufę długości 124 mm, sztywny wyrzutnik przytwierdzony do lufy oraz magazynek z wkładką na 10 nabojów bocznego zapłonu. Masa broni z pustym magazynkiem wynosi 1080 g.

CZ 97 B

Na bazie pistoletu CZ 75 B opracowano CZ 97 B, dostosowany do naboju 11,43x25 mm (.45 ACP) i różniący się od pierwowzoru głównie konstrukcją mechanizmu ryglowego. Zastosowano bowiem mechanizm ryglowy z przekoszeniem lufy względem zamka, w wyniku współdziałania odpowiednich powierzchni ogona lufy i szkieletu pistoletu. Funkcję rygla spełnia górny występ prostopadłościennego zgrubienia wlotowej części lufy, a opory ryglowej - przednia, górna krawędź okna wyrzutowego łusek. Masa pistoletu z magazynkiem wynosi 1150 g, długość broni - 212 mm, szerokość - 35 mm, wysokość - 150 mm, pojemność magazynka - 10 nabojów.

Producent oferuje do pistoletów CZ 75 i CZ 85 zestaw treningowy, zawierający zamek ze sprężyną powrotną i magazynek. Pistolety CZ 75, CZ 75 B, CZ 75 BD, CZ 75 DAO i CZ 75 POLICE są oferowane również w wersjach dostosowanych do nabojów: 9x21 mm IMI oraz 10x21,6 mm (.40 S&W), przy czym w ostatniej wersji - z magazynkiem o pojemności 10 nabojów.

Dane techniczne

Kaliber 9 mm

Nabój 9 x 19 mm, .40 S&W

Magazynek 16 (pudełkowy, dwurzędowy)

Wymiary

Długość 203 mm

Wysokość 139 mm

Szerokość 35 mm

Długość lufy 120 mm

Długość linii celowniczej 161 mm

Masa broni 1 kg (niezaładowana)

Prędkość pocz. pocisku 350 – 400 m/s

Zasięg max. 200 m

Zasięg skuteczny 50 m

Pistolet CZ 82/83

Pistolet samopowtarzalny, wprowadzony do użytku w 1982 roku jako broń służbowa, przystosowany do strzelania standardową wówczas w Układzie Warszawskim amunicją 9 mm x 18 Makarowa. CZ 83 to praktycznie ten sam pistolet w wykonaniu komercyjnym. Jest starannie dopracowany, a jego szkielet i zamek są oksydowane (w CZ 82 części te są lakierowane na czarno). Pistolety są tak identyczne, że części CZ 82 i odpowiadającej mu wersji CZ 83, są praktycznie całkowicie wymienne. CZ 83 występuje w czterech wersjach, przystosowanych do strzelania nabojami: 9 mm x 18 Makarow, 9 mm x 17 Short (.380 ACP), 7,65 mm x 17 SR Browning (.32 ACP) i 9 mm P.A. Rubber.

Pistolet działa na zasadzie wykorzystania energii odrzutu zamka swobodnego. Mechanizm uderzeniowy podwójnego działania (Double Action) typu kurkowego, z kurkiem zewnętrznym. CZ 82/83 wyposażony jest w nastawny bezpiecznik skrzydełkowy (dźwigniowy) umieszczony w górnej części chwytu, po obu jego stronach. Działa on tylko przy kurku napiętym, blokując mechanizm spustowy i zamek (gdy kurek jest zwolniony, bezpiecznik jest zablokowany). Również po obu stronach broni znajdują się przyciski zatrzasku magazynka, jednak dźwignia zewnętrznego zaczepu zamka jest umieszczona tylko po stronie lewej. Ciekawostką pistoletu jest specjalnie powiększony kabłąk spustowy umożliwiający strzelanie w grubych rękawicach. Pistolet posiada stałe przyrządy celownicze. Na muszce znajduje się jeden, a na celowniku szczerbinkowym dwa białe znaki, poprawiające skuteczność celowania w warunkach pogorszonej widoczności. Broń jest fabrycznie przystrzelana na 25 m.

Wersja strzelająca nabojem 9 × 18 mm jest wyposażona w rzadko spotykaną w innych wzorach broni lufę z przewodem czteroforemnym poligonalnym. Trwałość tych luf jest oceniana przez producenta na ok. 30000 strzałów. Należy dodać, że lufa ta została zaprojektowana do specjalnie dla tej broni skonstruowanego naboju – M-82, wymiarami odpowiadającego naboju Makarowa, ale o znacznie większej energii wylotowej pocisku. Jednak pistolet sprawuje się znakomicie z oboma rodzajami amunicji. Wersja strzelająca nabojem z pociskiem gumowym (9 mm P.A. Rubber) ma lufę z przewodem gładkim cylindrycznym. Pistolet jest zasilany z dwurzędowego magazynka pudełkowego, mieszczącego 12 (w kalibrach 9 mm) lub 15 (w kalibrze 7,65 mm) nabojów.

Dane techniczne

Kaliber CZ 82 – 9mm, CZ 83 – 9mm, 7,65mm

Nabój CZ 82 – 9 x 18 mm Makarowa,

CZ 83 – 9 × 18 mm Makarowa,

9 x 17 mm Short(.380ACP),

7,65 x 17 mm SR Browning (.32ACP),

9 mm P.A. Rubber

Magazynek 15 naboí (7,65mm) 12 naboí (9mm)

Wymiary

Długość 172mm

Wysokość 127 mm

Szerokość 36 mm

Długość lufy 96 mm

Długość linii celowniczej 130 mm

Masa broni 750g (7.65mm), 800g (9mm)

Prędkość pocz. pocisku 320 m/s (7,65 mm), 340 m/s (9 mm)

Pistolet CZ 122

Samopowtarzalny przeznaczony do strzelania rekreacyjnego i amatorskiego strzelectwa sportowego.

CZ 122 jest bronią samopowtarzalną, działającą na zasadzie odrzutu zamka swobodnego. Mechanizm spustowo-uderzeniowy kurkowy, z samonapinaniem (SA/DA). Pistolet posiada bezpiecznik nastawny, przetykowy. Pistolet zasilany jest z magazynków pudełkowych o pojemności 10 naboji. Po wystrzeleniu ostatniego naboju zamek zatrzymuje się w tylnej pozycji na zatrzasku zamka. Zewnętrzna dźwignia zatrzasku znajduje się po obu stronach szkieletu. Przyrządy celownicze otwarte, składają się z muszki i szczerbinki.

Dane techniczne

Kaliber 5,6 mm

Nabój .22 Long Rifle

Magazynek pudełkowy, 10 nab.

Wymiary

Długość 238 mm

Długość lufy 152 mm

Masa broni 875 g

W kolejnym numerze opiszemy karabinki czeskiego producenta broni.

Źródła :

Andrzej Ciepliński: Encyklopedia współczesnej broni palnej; (od połowy XIX wieku).

Aleksandr B. Żuk: Rewolwery i pistolety. Encyklopedia współczesnej krótkiej broni palnej.

Andrzej Ciepliński: Ryszard Woźniak: Encyklopedia współczesnej broni palnej (od połowy XIX wieku)

Stanisław Kochański. Pistolet CZ 75. „Broń i amunicja”

Walter Schultz: 1000 ręcznej broni palnej.

Internet..

3. FABRYKA BRONI W RADOMIU 1922-1939

Dariusz Smosarski

Gdy Polska odzyskała po 123 latach niepodległość, sprawą niezwyklej wagi stała się dla niej kwestia budowy przemysłu zbrojeniowego. Na ziemiach polskich praktycznie nie istniała sieć zakładów czy fabryk zajmujących się produkcją zbrojeniową. W okresie zaborów Rosja, Niemcy i Austro-Węgry nie inwestowały w takowy przemysł, słusznie rozumując, iż w razie powstania zbrojnego Polacy mogą uzyskać dzięki niemu stosunkowo łatwy dostęp do broni. Odrodzone państwo przejęło po zaborcach dosłownie parę polowych warsztatów oraz zbrojowni, które pomocne były wyłącznie do naprawy niewielkiej ilości sprzętu wojskowego oraz uzbrojenia. Warsztaty te mieściły się w Brześciu nad Bugiem, Krakowie, Przemyślu, Rzeszowie, Warszawie oraz w Poznaniu. W czasie walk o granice Drugiej Rzeczypospolitej, Wojsko Polskie korzystało z uzbrojenia państw zaborczych oraz sprzętu zakupionego we Francji. Podczas wojny polsko-sowieckiej (1919-1920) dostawy broni z Francji oraz Anglii okazały się niewystarczające i nie napływały w trybie ciągłym, będąc ustawicznie zakłócane strajkami francuskich robotników, a przede wszystkim angielskich dokerów. Władze zdawały sobie doskonale sprawę z konieczności budowy, praktycznie od podstaw przemysłu zbrojeniowego...

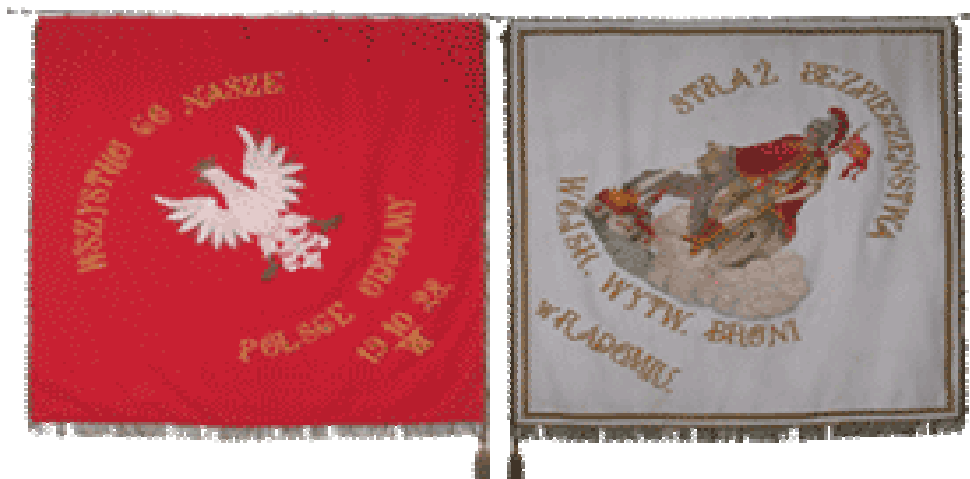
Dnia 29 kwietnia 1922 r. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów podjął uchwałę o rozbudowie państwowego przemysłu zbrojeniowego. W kwietniu 1925 r. powołano do życia Radę Przemysłu Wojennego, będącą organem wydającym opinie w sprawach związanych z rozbudową przemysłu zbrojeniowego. Członkami rady były osoby delegowane przez Ministerstwo Spraw Wojskowych, Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Ministerstwo Skarbu, Rolnictwa, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych, a także pracownicy naukowcy, powołani na wniosek ministra spraw wojskowych...

W okresie tym narodziła się również koncepcja umiejscowienia większości polskiego przemysłu zbrojeniowego na obszarze tzw. „trójkąta bezpieczeństwa” z punktu widzenia strategii zbliżona do optymalnej. Jak stwierdza J. Gołębiowski: „W razie wojny z Niemcami istniała realna groźba utraty większości potencjału ekonomicznego, a tym samym wyczerpania się zdolności obronnych kraju. Niebezpieczeństwo mogło być zmniejszone po warunkiem oddalenia nowych zakładów zbrojeniowych od granic państwowych oraz przemieszczenia części przemysłu i rezerw materiałowych do centralnego obszaru strategicznego, identyfikowanego wówczas z dorzeczem środkowej Wisły”. Również w wypadku ponownego konfliktu z naszym wschodnim sąsiadem, teren ten był „zabezpieczony” dużą przeszkodą wodną, jaką była niewątpliwie Wisła. Pomimo wysiłków historyków nie udało się ustalić pomysłodawcy koncepcji „trójkąta bezpieczeństwa”. J. Gołębiowski stwierdza, iż: „Według relacji pozostawionych przez dobrze poinformowanych generałów A. Litwinowicza i J. Głuchowskiego doniosłą rolę w przyjęciu nowej koncepcji lokalizacji przemysłu w »trójkącie bezpieczeństwa« odegrał ówczesny minister spraw wojskowych gen. K. Sosnkowski. Jego wpływ musiał być decydujący w tym względzie, skoro skłonił do zmiany poglądów na ten temat samego Naczelnika Państwa. Określenie obszaru, w którym miały zostać umiejscowione inwestycje „trójkąta” wymagało szczegółowych analiz i negocjacji z wieloma czynnikami polityczno-wojskowymi. Wydział Przemysłu Wojennego sugerował lokalizację terenów inwestycyjnych wewnątrz obszaru: Warszawa - Końskie - Kielce - Chmielnik - Tarnów - Grybów - Lesko - Przemyśl - Jarosław - Rozwadów - Dęblin - Warszawa. Mocno dyskusyjna stawała się jednak sytuacja stolicy, będącej skupiskiem kapitału prywatnego, któremu bardzo na rękę było umiejscowienie prawnych ulg inwestycyjnych „na miejscu”. Ze względów strategicznych Warszawa nie była jednak dobrym punktem dla rozbudowy zakładów zbrojeniowych. Choć oczywiście wiedziano, że nie da się uniknąć usytuowania tutaj pewnych przedsiębiorstw, nie chciano zachęcać do tego ulgami podatkowymi. Ostatecznie władze wojskowe dokonały zmiany granic „trójkąta bezpieczeństwa”, wyznaczając granicę zachodnią na linii kolejowej

Dęblin - Radom - Kielce, następnie wzdłuż Nidy i Dunajca do Nowego Sącza, Jasła, Sanoka i Przemyśla, następnie wzdłuż Sanu i Wisły do Dębli. „Z pierwotnego projektu Ścisła Rada Wojenna wyłączyła okręg warszawski, a sprawę tę rozstrzygnął ostatecznie szef Administracji Armii, który w marcu 1923 r. kategorycznie zabronił rozmieszczania nowych wytwórni przemysłu wojennego na terenie stolicy". Program inwestycyjny został opracowany przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. Powołana została specjalna komisja pod przewodnictwem płk J. Dunajewskiego, której zadaniem było wyszukanie jak najlepszych terenów nadających się pod budowę planowanych zakładów. Oczywiście najlepiej widziane były tereny należące do Skarbu Państwa, gdyż nie trzeba było wykupywać ich z rąk prywatnych. Przedsiębiorstwa państwowe, chociaż stanowiące największe z planowanych inwestycji, mogły jednak wypełnić całości projektowanego przedsięwzięcia. Należało w jakiś sposób przyciągnąć kapitał prywatny, niechętnie inwestujący z dala od baz materiałowych oraz rynków zbytu na produkowane dobra. Jedynym argumentem kuszącym inwestorów było objęcie danego obszaru ulgami podatkowymi. Ministerstwo Spraw Wojskowych wystąpiło, zatem do Ministerstwa Skarbu z projektem ustawy, która zwalniałaby z podatków firmy inwestujące w projektowanym obszarze inwestycji zbrojeniowych. Projekt ten wywołał ostry spór pomiędzy dwoma ministerstwami. Rozbieżność zdań uniemożliwiała wypracowanie kompromisu, a przez to uchwalenie ustawy, mogącej przyczynić się skutecznie do napływu prywatnych inwestorów do „trójkąta bezpieczeństwa". Dopiero po przewrocie majowym, na skutek zmiany ekipy rządowej oraz zdecydowanej poprawy sytuacji ekonomicznej państwa, zdecydowano się na wprowadzenie systemu ulg podatkowych proponowanych przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. Postulaty wojska dotyczące zakresu udogodnień podatkowych oraz kształtu przestrzennego obszaru, na którym miały one obowiązywać, zostały uwzględnione w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. w sprawie ulg dla przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych. Sam pomysł przyciągnięcia przedsiębiorców prywatnych do inwestowania w przemysł pracujący na potrzeby obronności kraju nie był nowatorski, a polskie rozporządzenie głowy państwa wzorowane było na węgierskiej ustawie z 1921 r. W następstwie przedstawionych działań władze wojskowe przekazały CZWW osiem zakładów zbrojeniowych, z nadzieją, że nowe fabryki będą mogły wykorzystać nadający się do użytku park maszynowy, linie produkcyjne, jak również doświadczenie wysoko kwalifikowanych pracowników...

Projekt inwestycji, jaką była radomska Państwowa Wytwórnia Broni, został zatwierdzony przez Centralny Zarząd Wytwórni Wojskowych w 1922 r. Dyrektorem fabryki został inż. Andrzej Dowkont, a jego zastępcą ppłk Jan Siczek. Dopiero 8 marca 1923 r. starosta radomski zezwolił na tymczasowe składowanie materiałów budowlanych na placu należącym do folwarku "Mariackie". Rok po podjęciu decyzji, czyli 15 marca, 1923 r. ruszyła budowa pierwszych obiektów Fabryki. Prace postępowały niezwykle gorączkowo i z wielkim pośpiechem. W artykułach poświęconych radomskiemu zakładowi pierwszy etap budowy datuje się na lata 1922-1927. Warto podkreślić, iż już w pierwszym roku prowadzenia prac budowlanych zrealizowano znaczną część planowanych inwestycji.

W roku 1923 całkowita powierzchnia zabudowana wynosiła 25.520 m², a w latach 1924 -1925 powstały budynki o powierzchni łącznej obejmującej zaledwie 1.230 m².

W 1925 roku na terenie fabryki stały już obiekty, aczkolwiek w większości jeszcze niewykończone: budynku głównego, hartowni, elektrowni, kotłowni, stolarni, kuźni, łaźni, Domu Robotniczego nr 1 oraz suszarni. Ciekawe, że dopiero 31 grudnia 1927 roku nastąpiło ostateczne podpisanie aktu przejęcia terenu fabryki od starostwa powiatu, czyli wtedy, gdy zakład produkcyjny był wybudowany, produkcja uruchomiona, a setki radomian miało dzięki temu pracę. Akt podpisał ówczesny dyrektor inż. Kazimierz Ołdakowski. Na dzień 1 maja 1926 roku stan zakładu obejmował: budynek główny, budynek kotłowni i polerowni, budynek obróbki łoża, strzelnicę, studnię artezyjską, wieżę ciśnień, domy robotnicze 1-3 i 6, dom majstrów, dom urzędniczy, łaźnię i magazyn objętościowy. Wczesną wiosną 1927 fabryka zakończyła budowę większości inwestycji, a na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 22 kwietnia 1927 zakład otrzymał nazwę Fabryka Broni i przeszedł pod zarząd Państwowych Wytwórni Uzbrojenia.

W grudniu 1923 r. powzięto decyzję, aby większość maszyn i urządzeń gdańskiej fabryki karabinów przekazać na wyposażenie Radomskiej Wytwórni Broni. Pewna ilość maszyn pochodziła również z Dębłina. W końcu 1924 roku, gdy prace budowlane pozwalały na rozpoczęcie instalowania urządzeń technicznych, rozpoczęto proces przekazywania do RWB parku maszynowego z warszawskiej Fabryki Karabinów. W ciągu 10 miesięcy zainstalowano i uruchomiono ponad tysiąc maszyn i urządzeń technicznych. W 1926 roku w fabryce produkowano już w ciągu dnia 250 karabinów. W 1939 r. FB dysponowała już 2.300 szt. wszelkiego rodzaju maszynami i urządzeniami technicznymi.

W okresie międzywojennym w Fabryce produkowano broń strzelecką powtarzalną, początkowo głównie karabiny (kb) Mausera wz. 1898, kal 7,9 mm. Z czasem na bazie tego karabinu powstały konstrukcje karabinka (kbk) Mausera wz. 98 oraz wz. 29. Od 1936 wytwarzano karabiny długie wz. 98a, które we wrześniu 1939 roku był podstawowym indywidualnym uzbrojeniem strzeleckim żołnierza polskiego. Fabryka Broni produkowała w systemie dwuzmianowym 12 tys. sztuk kbk miesięcznie.

Poza Mauserem produkowano również siedmiostrzałowe rewolwery Nagant wz. 1895. W 1930 roku Fabryka zrealizowała jednorazowe zamówienie na dostawę do Jugosławii 30 tys. sztuk rewolwerów. Na rynku krajowym 4 tys. rewolwerów wykonano dla Policji Państwowej a 2 tys. dla Poczty.

Pod koniec 1932 roku w Fabryce zakończono prace nad przygotowaniem do produkcji seryjnej nowego typu broni krótkiej – pistoletu VIS. Jednak produkcję uruchomiono dopiero decyzją Szefa Departamentu Uzbrojenia Min.Spr.Woj. z dnia 5 września 1935 roku. Do kwietnia 1936 roku wyprodukowano 11.800 pistoletów VIS. Był on w całości konstrukcją polskich inżynierów P.Wilniewczyca i J.Skrzypińskiego, jednak wzorowaną na amerykańskim pistolecie Colt wz. 1911. Vis był produktem pracochłonnym, dość skomplikowanym technologicznie, wykonywanym według bardzo ścisłych tolerancji, luksusowo wykończonym, polerowanym i pokrywanym głęboką oksydą. Pistolet VIS cieszył się bardzo dobrą opinią wśród użytkowników i przyniósł Fabryce Broni sławę.

Do wybuchu wojny Fabryka Broni dostarczyła Ministerstwu Spraw Wojskowych ogółem 30.800 pistoletów VIS, 466.800 karabinów typu Mauser i wykonała reperację 168.000 kbk wz. 98 i innych rodzajów broni strzeleckiej. Oprócz karabinów, karabinków Mausera, rewolwerów, zakład w latach 1929-1930 wyprodukował m.in. 3 kbk ciśnieniowe, 525 rewolwerów na naboje z gazem łzawiącym, 10 kbk Budzyńskiego i kbk Kuczyńskiego. Pod koniec 1931 r. rozpoczęto produkcję nowego typu karabinka, oznaczonego jako KP32. we współpracy z warszawską Fabryką Karabinów wykonano serie próbną – 50 sztuk karabinów niestety przygotowywano się do masowej produkcji. Archiwalia niestety nie pozwalają stwierdzić, jakie były dalsze losy tej broni.

Od 1929 roku w Fabryce Broni rozpoczęto cywilną produkcję tj. rowerów, w oparciu o zakupioną od Francuzów licencję. Produkowano aż 17. rodzajów rowerów o nazwie ŁUCZNIK. Do wybuchu wojny wyprodukowano blisko 90 tys. rowerów, sprzedając je na rynku krajowym oraz do Chin, Indii, Chile, Brazylii, Syrii i Arabii. Produkowano również szlifierki do płaszczyzn, frezarko-gwinciarki oraz szeroki asortyment narzędzi.

11 kwietnia 1935 roku inżynierowie Fabryki broni założyli - jako pierwszy w kraju - Oddział Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich (SIMP - Radom). Prezesem Oddziału został inż. Eustachy Gutkowski, zastępcami: inż. Tadeusz Ankowski, inż. Janusz Tymowski, sekretarzem - inż. Ludomir Dzierżanowski i skarbnikiem inż. Witold Ulatowski. Celem Oddziału było m.in. propagowanie postępu technicznego, aktywny udział w działalności szkoleniowej, współpraca z Radomskim Towarzystwem Kursów Technicznych. Oddział liczył 41 członków.

W 1937 roku w FB gościł król Rumunii Karol II. W ogrodzie fabrycznym wybudowano trzypokojowy, parterowy domek campingowy, który był miejscem odpoczynku koronowanego gościa.

W Fabryce Broni działały dwa związki zawodowe. Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe, które osiągnęło wpływy wśród pracowników w latach 1925-1927. W 1928 r. radomska sanacja przystąpiła do organizowania własnego związku zawodowego w ramach Generalnej Federacji Pracy. W listopadzie 1928 r. utworzono w Radomiu Zarząd Okręgowy tej centrali. Na początku lat trzydziestych powstał w fabryce trzeci związek – Pracowników Umysłowych Fabryki Broni. W okresie kryzysu gospodarczego przeprowadzono w zakładzie kilka strajków. Największy strajk wybuchł 16 marca 1932 roku, do pracy nie przystąpiło wtedy 30% pracowników. Wobec strajkujących zastosowano surowe kary od potrącenia poborów do zwolnienia włącznie. W ramach generalnych oszczędności w 1933 r. zlikwidowano pracownikom 14 a później 13 pensję

(przyznawaną od grudnia 1927 r.). Na dzień 1 kwietnia 1930 r. Fabryka zatrudniała 2.967 pracowników, a na dzień 1 stycznia 1939 roku już 4.635 osób. Robotnicy wydziałów mechanicznych, warsztatów produkcyjnych montażu części metalowych, obróbki drewna pracowali w systemie akordowym. System dniówkowy obowiązywał w wydziałach pomocniczych: elektrotechnicznym, narzędziowni, remontowym, gospodarczym, straży bezpieczeństwa i materiałowym. Dodatkowo stosowano premię od wydajności pracy robotnika i premię od wydajności całego wydziału. Fabryka celem podwyższenia kwalifikacji robotników organizowała i opłacała swoim pracownikom roczne wieczorowe kursy techniczne Radomskiego Towarzystwa Kursów Technicznych.

Kalendarium :

Gdy po 123 latach Polska odzyskała niepodległość, sprawą niezwyklej wagi stała się kwestia budowy przemysłu zbrojeniowego. Na ziemiach polskich praktycznie nie istniała sieć zakładów czy fabryk zajmujących się produkcją zbrojeniową.

29 kwietnia 1922 r.

Podjęcie przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów uchwały o rozbudowie państwowego przemysłu zbrojeniowego.

1922 r.

Zatwierdzenie przez Centralny Zarząd Wytwórni Wojskowych (CZWW) projektu inwestycji, jaką była Radomska Wytwórnia Broni.

marzec 1923 r.

Rozpoczęcie budowy pierwszych obiektów Fabryki.

kwiecień 1925 r.

Powołanie do życia Rady Przemysłu Wojennego, jako organu wydającego opinie w sprawach związanych z rozbudową przemysłu zbrojeniowego.

maj 1926 r.

Stan zakładu obejmował: budynek główny, kotłownię i polerownię, budynek obróbki łoża, strzelnicę, studnię artezyjską, wieżę ciśnień, domy robotnicze, dom majstrów, dom urzędniczy, łaźnię i magazyn objętościowy.

wiosna 1927 r.

Zakończenie większości inwestycji.

22 kwietnia 1927 r.

Nadanie na mocy rozporządzenia Rady Ministrów nazwy zakładu Fabryka Broni i jego przejście pod zarząd Państwowych Wytwórni Uzbrojenia.

31 grudnia 1927r.

Ostateczne podpisanie przez ówczesnego dyrektora inż. K. Ołdakowskiego aktu przejęcia terenu fabryki od starostwa powiatu. W nowo wybudowanym i uruchomionym zakładzie produkcyjnym setki radomian znalazło zatrudnienie.

11 kwietnia 1935 r.

Inżynierowie Fabryki Broni założyli - jako pierwszy w kraju - Oddział Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich (SIMP - Radom). Prezesem Oddziału został inż. Eustachy Gutkowski, zastępcami: inż. Tadeusz Ankowski, inż. Janusz Tymowski, sekretarzem - inż. Ludomir Dzierżanowski i skarbnikiem inż. Witold Ulatowski.

Celem Oddziału było m.in.: propagowanie postępu technicznego, aktywny udział w działalności szkoleniowej, współpraca z Radomskim Towarzystwem Kursów Technicznych. Oddział liczył 41 członków.

5 września 1935 r.

Uruchomienie seryjnej produkcji nowego typu broni krótkiej – pistoletu VIS.
Do końca 1938 roku wyprodukowano 11.800 pistoletów VIS.

1939 r.

Fabryka zatrudniała już 4.635 osób, podczas gdy w 1930 było tylko 2.967 pracowników.
FB dysponowała 2.300 szt. wszelkiego rodzaju maszyn i urządzeń technicznych. W okresie międzywojennym w Fabryce produkowano broń strzelecką powtarzalną, początkowo głównie karabiny (kb) Mauser wz. 1898, kal. 7,9 mm.

Z czasem na bazie tego karabinu powstały konstrukcje karabinka (kbk) Mauser wz. 98 oraz wz. 29.
Fabryka Broni produkowała w systemie dwuzmianowym 12 tys. sztuk kbk miesięcznie. Poza Mauserem produkowano również siedmiostrzałowe rewolwery Nagant wz. 1895.

Fabryka Broni dostarczyła Ministerstwu Spraw Wojskowych ogółem 30.800 pistoletów VIS, 466.800 karabinów typu Mauser i wykonała reperację 168.000 kbk wz. 98 i innych rodzajów broni strzeleckiej. Oprócz karabinów, karabinków Mauser, rewolwerów, zakład w latach 1929-1930 wyprodukował m.in. 3 kbk ciśnieniowych, 525 rewolwerów na naboje z gazem łzawiącym, 10 kbk Budzyńskiego i kbk Kuczyńskiego.

źródło: materiały pochodzące z Fabryka Broni "Łucznik" – Radom

4. Z MOJEJ KOLEKCJI..

prezentuje :

Mariusz Stepka

Materiały i korespondencję dotyczącą Biuletynu można nadsyłać na adres : mariuszstepka@wp.pl.

5. ROZPORZĄDZENIE MSW

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Poz. 1224

Warszawa, dnia 16 września 2014 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH z dnia 26 sierpnia 2014 r.

w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji

Na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576, z 2013 r. poz. 829 oraz z 2014 r. poz. 295) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i warunki przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji przez:

- 1) podmioty posiadające broń i amunicję na podstawie pozwolenia na broń na okaziciela, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 3–7 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) osoby posiadające broń i amunicję do niej na podstawie pozwolenia, o którym mowa w art. 10 ust. 4 ustawy.

§ 2.

Broń i amunicję przechowuje się w odpowiednio przystosowanym do tego celu pomieszczeniu, zwanym dalej „magazynem broni”, lub w urządzeniach spełniających wymagania co najmniej klasy S1 według normy PN-EN 14450.

§ 3.

1. Broń i amunicję, podmioty posiadające broń i amunicję na podstawie pozwolenia na broń na okaziciela, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 3–7 ustawy, zwane dalej „podmiotami posiadającymi broń i amunicję”, przechowują w magazynie broni, w urządzeniach spełniających wymagania co najmniej klasy S1 według normy PN-EN 14450.
2. Broń na czas przechowywania ma odłączony magazynek oraz jest rozładowana. Warunki przechowywania broni uwzględniają wymagania jej producenta.
3. Amunicja do broni palnej:
 - 1) jest przechowywana w pudełkach lub pojemnikach, w sposób uniemożliwiający uderzenie w spłonkę naboju;
 - 2) nie jest przechowywana w magazynkach nabojowych.
4. W magazynie broni przechowuje się również broń i amunicję używaną w szczególności podczas zawodów sportowych, zgrupowań, szkoleń, wystaw oraz podczas realizacji filmów i innych przedsięwzięć artystycznych.
5. W przypadku braku możliwości przechowywania broni i amunicji w magazynie broni, w przypadkach, o których mowa w ust. 4, musi ona znajdować się w pomieszczeniu zamkniętym i być pod stałym, bezpośrednim nadzorem osoby upoważnionej przez kierownika podmiotu posiadającego broń i amunicję do dysponowania tą bronią
6. Klucze do magazynu broni przechowuje kierownik podmiotu posiadającego broń i amunicję lub zatrudniona przez niego i upoważniona pisemnie osoba posiadająca dopuszczenie do posiadania broni wydane na podstawie art. 30 ust. 1 i 2 ustawy.

§ 4.

1. Magazyn broni stanowi oddzielne pomieszczenie w budynku o konstrukcji niepalnej, wydzielone ścianami murowanymi, usytuowane w miarę możliwości na piętrze, posiadające:

- 1) gaśnicę proszkową ABC o masie środka gaśniczego co najmniej 4 kg oraz koc gaśniczy;
- 2) drzwi spełniające co najmniej wymagania, o których mowa w Polskiej Normie PN-EN 1627, plombowane lub zaopatrzone w inny wskaźnik sygnalizujący wejście osób nieuprawnionych; dopuszcza się drzwi obite blachą stalową o grubości co najmniej 2 mm, posiadające blokadę przeciwwyważeniową oraz zamknięcie przynajmniej na jeden zamek, co najmniej w klasie „7” według normy PN-EN 12209, i zasuwę drzwiową zamykaną na kłódkę, co najmniej w klasie „5” według normy PN-EN 12320;

3)

okna osłonięte siatką stalową o wymiarach oczek 10 mm × 10 mm, o średnicy drutu 2,5 mm, oraz zamocowaną na stałe w murze kratą wykonaną z prętów stalowych o średnicy nie mniejszej niż 12 mm lub z płaskowników stalowych o wymiarach nie mniejszych niż 8 mm × 30 mm; odstęp między prętami w kracie ma nie przekraczać wymiarów 120 mm × 120 mm, a płaskowników 80 mm w poziomie i 240 mm w pionie; dopuszcza się zamiennie montaż szyb kuloodpornych klasy co najmniej BR 1 według normy PN-EN 1063 lub równoważnej, albo o zwiększonej odporności na włamanie, co najmniej w klasie P4A według normy PN-EN 356, bez możliwości otwierania;

4)

zabezpieczenie systemem sygnalizacji włamania i napadu spełniającym wymagania co najmniej normy PN-EN 50131-1 z transmisją sygnału alarmu do uzbrojonego stanowiska interwencyjnego, pełniącego całodobowy dyżur; pomieszczenie niewyposażone w tę sygnalizację obejmuje się całodobową uzbrojoną ochroną;

5)

skrzynię z piaskiem lub inne urządzenie służące do przechwytywania pocisków, z oznaczeniem „TU KIERUJ BRONĀ”, w miejscu ładowania i rozładowywania broni.

2. Upoważniony przez komendanta wojewódzkiego (Komendanta Stołecznego) Policji funkcjonariusz Policji stwierdza w protokole, czy magazyn broni spełnia warunki określone w rozporządzeniu oraz czy sposób zabezpieczenia broni i amunicji jest zgodny z wymogami określonymi w rozporządzeniu.

§ 5.

1. Osoby posiadające broń i amunicję do niej na podstawie pozwolenia, o którym mowa w art. 10 ust. 4 ustawy, przechowują broń i amunicję w urządzeniach spełniających wymagania co najmniej klasy S1 według normy PN-EN 14450.

2. Broń w liczbie powyżej 50 egzemplarzy i amunicję do niej przechowuje się w pomieszczeniu wyposażonym dodatkowo w zabezpieczenia określone w § 4 ust. 1 pkt 1–4.

§ 6.

1. Osoby posiadające broń i amunicję do broni palnej w celach kolekcjonerskich oraz pamiątkowych, w przypadku przechowywania tej broni i amunicji poza urządzeniami, o których mowa w § 5 ust. 1, mogą je przechowywać w gablotach przeznaczonych do przechowywania broni po spełnieniu następujących warunków:

1)

gabloty do przechowywania broni i amunicji posiadają:

a) konstrukcję z materiałów zapewniających stabilność,

b) możliwość przytwierdzenia do podłoża lub zablokowania utrudniającego zmianę ich położenia,

c) przeszklenie zrobione ze szkła o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie co najmniej w klasie P6B według normy PN-EN 356,

d) zamknięcia co najmniej w klasie 5 według normy PN-EN 12209;

2)

okna w pomieszczeniach, w których jest przechowywana broń i amunicja, są zabezpieczone przez zamontowanie w nich krat, siatki, żaluzji antywłamaniowych spełniających wymagania co najmniej normy PN-EN 1627 albo szyb o podwyższonej odporności na przebicie i rozbicie w klasie co najmniej P4A według normy PN-EN 356;

3)

drzwi wejściowe do pomieszczenia, w którym jest przechowywana broń i amunicja, są:

a)

wzmocnione blachą stalową o grubości co najmniej 2 mm,

b)

wyposażone w blokadę przeciwwyważeniową oraz zamknięcie przynajmniej na jeden zamek co najmniej w klasie „7” według normy PN-EN 12209 i zasuwę drzwiową zamykaną na kłódkę co najmniej w klasie „5” według normy PN-EN 12320.

2. W miejsce zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 3, dopuszcza się zastosowanie drzwi spełniających co najmniej wymagania, o których mowa w normie PN-EN 1627, plombowanych lub zaopatrzonych w inny wskaźnik sygnalizujący wejście osób nieuprawnionych.

3. Broń w liczbie powyżej 50 egzemplarzy i amunicję do niej przechowuje się z zastosowaniem dodatkowych zabezpieczeń, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 4.

§ 7.

Urządzenia do przechowywania broni posiadają deklaracje zgodności z odpowiednimi Polskimi Normami lub certyfikaty zgodności z odpowiednimi Polskimi Normami, wydane przez jednostkę certyfikującą akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji.

§ 8.

1. Broń palną nosi się w kaburach lub futerałach.
2. Broń palną przeznaczoną do ochrony osobistej nosi się w sposób jak najmniej widoczny, w kaburze przylegającej do ciała.
3. Broń palną nieprzeznaczoną do ochrony osobistej, o ile jest to możliwe, ze względu na jej ilość i wielkość, nosi się w sposób określony w ust. 2.
4. Broń palną przeznaczoną do celów łowieckich w obwodach łowieckich nosi się w czasie polowania w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, z późn. zm).

§ 9.

1. Podmiot posiadający broń i amunicję prowadzi ewidencję posiadanej broni i amunicji.
2. Ewidencję posiadanej broni i amunicji, wraz z kopiami dokumentów zakupu broni i amunicji, przechowuje się w magazynie broni.
3. Ewidencja posiadanej broni zawiera:
 - 1) nazwę i markę broni;
 - 2) kaliber broni i rok produkcji;
 - 3) numer i serię broni;
 - 4) inne cechy identyfikacyjne broni, w tym wyposażenie dodatkowe;
 - 5) podstawę nabycia broni lub jej przejęcia;
 - 6) datę zewidencjonowania;
 - 7) podstawę i datę przekazania broni wraz z określeniem jednostki, do której broń przekazano;
 - 8) podstawę i datę zdjęcia broni z ewidencji wraz z podpisem osoby upoważnionej.
4. Ewidencja posiadanej amunicji zawiera:
 - 1) kaliber i typ amunicji;
 - 2) podstawę nabycia amunicji lub jej przejęcia z innej jednostki;
 - 3) ilość zakupionej lub przejętej amunicji;
 - 4) informacje o stanie amunicji, w tym jej przychód i rozchód.

§ 10.

1. Wydawanie broni i amunicji z magazynu broni i jej zdawanie podlega rejestracji w ewidencji wydawania – przyjmowania broni i amunicji.
2. Ewidencja wydawania – przyjmowania broni zawiera:
 - 1) datę i godzinę wydania/przyjęcia broni;
 - 2) nazwę i markę broni;
 - 3) kaliber broni i rok produkcji;
 - 4) numer i serię broni;
 - 5) ilość magazynków;
 - 6) numer świadectwa broni;
 - 7) imię, nazwisko i podpis wydającego/przyjmującego/zdającego broń.
3. Ewidencja wydawania – przyjmowania amunicji zawiera:
 - 1) datę i godzinę wydania/przyjęcia amunicji;
 - 2) rodzaj i kaliber wydawanej/przyjmowanej amunicji;
 - 3) ilość wydawanej/przyjmowanej amunicji;
 - 4) imię, nazwisko i podpis wydającego/przyjmującego/zdającego amunicję.

§ 11.

1. Karty ewidencji są ponumerowane, przeszyte i opatrzone na ostatniej stronie pieczęcią podmiotu posiadającego broń i amunicję.
2. Osobami uprawnionymi do dokonywania wpisów w ewidencji są kierownik podmiotu posiadającego broń i amunicję lub osoby przez niego pisemnie upoważnione.
3. Wpisy w ewidencji nie mogą być wymazywane ani w inny sposób usuwane, a zmiany wpisów są dokonywane kolorem czerwonym w sposób czytelny, ze wskazaniem daty zmiany i nazwiska osoby uprawnionej do dokonania takiej zmiany. Zmiana wpisu w ewidencji jest opatrzona podpisem osoby uprawnionej do dokonania takiej zmiany.

4. Ewidencja może być prowadzona z wykorzystaniem elektronicznych metod przetwarzania informacji pod warunkiem zastosowania rozwiązań systemowych umożliwiających rejestrację i przechowywanie wszystkich operacji wraz z kopią zapasową oraz pozwalających na ich weryfikację na podstawie dokumentów przechowywanych przez podmiot posiadający broń i amunicję przez okres 5 lat od dokonania ostatniego wpisu.

5. Dane zawarte w ewidencji chroni się przed:

- 1) przypadkowym lub celowym uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- 2) kradzieżą;
- 3) zmianą lub dostępem przez osoby nieuprawnione, w tym również za pomocą złośliwego oprogramowania.

§ 12.

Podmioty posiadające broń i amunicję oraz osoby posiadające broń i amunicję na podstawie pozwolenia, o którym mowa w art. 10 ust. 4 ustawy, które uzyskały pozwolenie na broń wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, dostosują sposób przechowywania broni i amunicji do wymogów, o których mowa w § 3–6:

- 1) w terminie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia;
- 2) z dniem uzyskania nowego pozwolenia na broń – w przypadku uzyskania nowego pozwolenia na broń wydanego po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 13.

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 kwietnia 2000 r. w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz. U. Nr 27, poz. 343).

§ 14.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: wz. P. Stachańczyk

Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 14 stycznia 2014 r. pod numerem 2014/0022/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337, z późn. zm.).